

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, declarat de către inculpatul

Petriman Ruslan XXX, născut la XXX, originar și domiciliat XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 04.11.2015 pînă la 26.09.2016;

Instanța de apel de la 26.10.2016 pînă la 26.09.2017;

Instanța de recurs de la 11.12.2017 pînă la 24.01.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 septembrie 2016, Petriman Ruslan a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. art. 34 alin. (1), 82 Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate comercială pe un termen de 3 ani.

S-a dispus încasarea din contul lui Petriman Ruslan în folosul lui Fărâmă Ecaterina suma de 18 000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat, precum și suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a dispus încasarea din contul lui Petriman Ruslan în folosul lui Axentiev Alexei suma de 145 770 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat, precum și suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a se pronunța, în sensul enunțat, instanța de fond a constatat că, Petriman Ruslan, având scopul și intenția de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările sale prejudiciabile și, admitând în mod conștient survenirea acestora, la 15 august 2013, aflându-se în mun. Chișinău, pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 103, sub pretextul împrumutului timp de o zi a mijloacelor bănești, a însușit de la cetățeanul Fărâmă Ecaterina suma de 18 000 lei, după care cu banii însușiți a părăsit locul săvârșirii infracțiunii, cauzând părții-vătămate o daună materială considerabilă în suma indicată.

Tot el, Ruslan Petriman la începutul lunii septembrie 2013, având același scop, aflându-se pe str. Petru Movilă intersecție cu str. 31 august 1989, mun. Chișinău, sub pretextul procurării și importării în Republica Moldova a unui autoturism de model XXX din Portugalia, abuzând de încrederea acordată, a primit și însușit de la cetățeanul Axentiev Alexei bani în sumă de 8 600 euro sau echivalentul a 145 770 lei, după care a dispărut într-o direcție necunoscută.

Tot el, Petriman Ruslan, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin abuz de încredere și înșelăciune, în perioada lunii noiembrie 2013, aflându-se pe str. Vasile Cheltuială 9, mun. Chișinău, sub pretextul procurării și importării în Republica Moldova a unui autoturism de model Opel Zafira, din Italia, abuzând de încrederea acordată, a primit și însușit de la cet. Brînzilă Igor bani în sumă de 18 000 lei, după care a dispărut într-o direcție necunoscută.

În așa mod, Petriman Ruslan a obținut prin abuz de încredere și înșelăciune de la cet. Fărâmbă Ecaterina, Axentiev Alexei și Brînzilă Igor mijloace bănești în sumă totală de 181 770 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, la 06 octombrie 2016, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie stabilită pedeapsă lui Petriman Ruslan sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate comercială pe un termen de 5 ani. De încasat de la inculpatul Petriman Ruslan, în folosul părții vătămate Axentiev Alexei prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 145 770 lei.

De încasat de la inculpatul Petriman Ruslan, în folosul părții vătămate Fărâmbă Ecaterina prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 18 000 lei. De încasat de la inculpatul Petriman Ruslan, în folosul părții vătămate Brînzilă Igor prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 18 000 lei.

În motivarea cererii de apel acuzatorul de stat Arsenii Lucia a invocat următoarele:

La 15 noiembrie 2006, Petriman Ruslan a fost condamnat de către judecătoria sect. Botanica, mun. Chișinău în baza art. 195 alin. (2) Cod penal, la 7 ani închisoare, sentință care prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 octombrie 2009, a fost modificată stabilind lui Petriman Ruslan pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, pedeapsă cu închisoare pe un termen de 6 ani 8 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu calcularea termenului executării pedepsei din 27 octombrie 2009, cu deducerea lui din acest termen a arestului preventiv și pedepsei deja executate din 13.07.2005 până la 27.10.2009.

Eliberat la 31 decembrie 2009, cu includerea calculului zilelor privilegiate de 802 zile. În astfel de circumstanțe în acțiunile lui Petriman Ruslan s-a stabilit recidiva periculoasă prevăzută la art. 82 alin. (2) Cod penal, care stipulează că, mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă nu poate fi mai mică de două treimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător. Totodată, urmează a fi accentuat faptul că, pedeapsa cu închisoare la art. 190 alin. (5) Cod penal, este stabilită de la 8 la 15 ani și un simplu calcul matematic ne arată că, două treimi din 15 ani, constituie 10 ani, respectiv pedeapsa cu închisoare stabilită lui Petriman Ruslan prin sentința din 26 septembrie 2016, urma să fie condiționată de limita minimă de 10 ani închisoare.

Mai mult conform prevederilor art. 111 alin. (1) lit. i) Cod penal, inculpatul Petriman Ruslan a săvârșit infracțiunea incriminată având antecedente penale nestinse, ori norma citată stipulează că, se consideră ca neavând antecedente penale persoanele condamnate pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave dacă au expirat 8 ani după executarea pedepsei. Astfel, inculpatul Petriman Ruslan fiind eliberat din locurile de detenție la 31 decembrie 2009, antecedentul penal urma să fie stins la data de 31 decembrie 2017.

Pornind de la faptul că, fundamentul pedepsei îl reprezintă dreptul statului de a pedepsi inculpatul în vederea apărării societății împotriva infracțiunilor, iar scopul imediat al pedepsei penale fiind unul preventiv, realizându-se nu doar o prevedere generală dar și o prevedere specială în vederea constrângerii și reeducării infractorului, pedeapsa aplicată în privința inculpatului Petriman Ruslan nu este una pe potrivă vis-a-vis de infracțiunea comisă cât și de comportamentul manifestat atât în cadrul urmăririi penale cât și în instanța de judecată.

3.1. Nefiind de acord cu sentința primei instanțe, la 10 octombrie 2016, avocatul Bobu Petru a declarat apel în numele inculpatului Petriman Ruslan, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Petriman Ruslan să fie achitat privind condamnarea în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În motivarea cererii de apel a invocat:

Potrivit prevederilor art. 389 (1) Cod procedură penală, concluzia instanței despre vinovăția lui Petriman Ruslan se întemeiază pe procesele-verbale despre ridicarea și examinarea CD, care însă în ședința de judecată n-au fost examinate.

De asemenea, neîntemeiată se prezintă și trimiterea în sentință la antecedentele penale a lui Ruslan Petriman. Or, rechizitoriul prin care, potrivit art. 296 alin. (2) Cod procedură penală, instanța de judecată a fost sesizată despre ... fapta și persoana în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală, atare informație nu conține. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod procedură penală..., instanța trebuia să judece cauza doar în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

La judecarea cauzei instanța n-a respectat principiul contradictorialității în procesul penal, stabilit de art. 24 Cod penal și în favoarea acestei afirmații probează respingerea cererii de amânare a ședinței de judecată pentru a asigura prezentarea și audierea martorului Petriman Natalia.

În context se mai menționează că, nu rămâne loc pentru afirmații despre tergiversarea examinării cauzei de către apărare, cum consideră acuzatorul de stat, or, ședința preliminară a fost dispusă pentru 27 noiembrie 2015, după ce au urmat altele, de la care apărătorul n-a lipsit. În fond examinarea cauzei a început doar pe 28 martie 2016, și nu din vina apărării.

În cadrul urmăririi penale n-a fost respectat principiul legalității procesului penal, cu sediul în art. 7 din Codul respectiv, ori, urmărirea penală la plângerea din 20 februarie 2014 (f.d. 29) a lui Fărâmbă Ecaterinei a fost începută (f.d. 1) pe 03 martie 2014, însă ca parte vătămată a fost recunoscută (f.d. 31) și în această calitate a fost audiată pe 20 februarie 2014, în procesul-verbal (f.d. 32) nefiind indicate calitatea procesuală, numele și prenumele persoanei care a efectuat această acțiune de urmărire penală, așa cum prevede art. 60 Cod de procedură penală. Urmărirea penală la plângerea din 20 februarie 2014 (f.d. 46) a lui Axentiev Alexei a fost începută pe 11 martie 2014 (f.d. 12), însă ca parte vătămată acesta a fost recunoscut prin ordonanța (f. 47) din 20 februarie 2014, audiat fiind în calitate respectivă în aceeași zi, și tot de către o persoană necunoscută, (procesul-verbal – f.d. 49). Pe 31 iulie 2014, procurorul în Procuratura sect. Centru, Vera Chironda a adoptat ordonanța de punere sub învinuire (f.d. 66) a lui Ruslan Petriman, iar pe 23 octombrie 2014, acesta a fost audiat în calitate de învinuit, însă în procesul-verbal (f.d. 94) nu este indicată funcția, numele și prenumele procurorului respectiv.

3.2. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, la data de 12 octombrie 2016, partea vătămată Axentiev Alexei a declarat apel, prin care a

solicitat, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Petriman Ruslan, recunoscut vinovat de săvârșirea faptelor infracționale calificate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal și să-i fie stabilite 12 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și admiterea integrală a acțiunii civile invocate în partea descriptivă a cererii de apel, s-a solicitat de a încasa din contul cet. Petriman Ruslan în beneficiul său, a sumei de 8 600 euro ce constituie suma surselor bănești însușite de către Petriman Ruslan, a sumei de 4 330.63 euro ce constituie dobânda de întârziere, a prejudiciul cauzat de 3 120 dolari SUA pentru dobânda din recipisa contractată de către partea vătămată Axentiev Alexei, 2 160 dolari SUA penalitate și 100 000 lei, ce constituie prejudiciul moral.

La 26 septembrie 2017, partea vătămată Axentiev Alexei a depus în ședința de judecată cerere de retragere a apelului, motivând că i-a fost restituit integral prejudiciul cauzat prin infracțiune, pretenții față de Petriman Ruslan nu are.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, a fost admisă cererea de retragere a apelului depusă de partea vătămată Alexei Axentiev și încetată procedura de apel.

A fost respins ca nefondat apelul avocatului Petru Bobu declarat în numele inculpatului Petriman Ruslan împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 septembrie 2016.

A fost admis apelul procurorului, casată sentința în partea individualizării pedepsei și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Petriman Ruslan, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, cu numirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate comercială pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că, inculpatul Petriman Ruslan a săvârșit infracțiunea incriminată, ori vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate este dovedită prin următoarele probe cercetate în cadrul ședinței: declarațiile părților vătămate Axentiev Alexei, Fărâmbă Ecaterina, Brânzilă Igor, declarațiile martorilor Cristea Nicolae, Gînga Fiodor precum și:

- procesul-verbal de ridicare a obiectului din 20 decembrie 2014 și ordonanța de ridicare din 20 decembrie 2014, conform cărora, de la partea-vătămată Axentiev Alexei a fost ridicat un CD, (f.d. 111-112, vol.I);

- CD-ul cu denumirea „Acme CD-R, cu un fișier audio de format MPEG-4, cu denumirea „Voce 008”, (f.d. 113, vol. I);

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 21 decembrie 2014, din care rezultă faptul examinării a fost supus CD-ul cu denumirea „Acme CD-R”, (f.d. 114, vol I).

Instanța de apel a considerat dovedit faptul că, Petriman Ruslan, avînd scopul și intenția de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzînd urmările sale prejudiciabile și, admițînd în mod conștient survenirea acestora, la 15 august 2013, aflându-se în mun. Chișinău, pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 103, sub pretextul împrumutului timp de o zi a mijloacelor bănești, a însușit de la cetățeanul Fărâmbă Ecaterina suma de 18 000 lei, după care cu banii însușiți a părăsit locul

săvârșirii infracțiunii, cauzând părții-vătămate o daună materială considerabilă în suma indicată.

Tot el, Petriman Ruslan la începutul lunii septembrie 2013, având același scop, aflându-se pe str. Petru Movilă intersecție cu str. 31 august 1989, mun. Chișinău sub pretextul procurării și importării în Republica Moldova a unui autoturism de model BMW E60 din Portugalia, abuzând de încrederea acordată, a primit și însușit de la cetățeanul Axentiev Alexei bani în sumă de 8 600 euro sau echivalentul a 145 770 lei, după care a dispărut într-o direcție necunoscută.

Tot el, Petriman Ruslan, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, prin abuz de încredere și înșelăciune, în perioada lunii noiembrie 2013, aflându-se pe str. Vasile Cheltoiulă 9, mun. Chișinău, sub pretextul procurării și importării în Republica Moldova a unui autoturism de model Opel Zafira, din Italia, abuzând de încrederea acordată, a primit și însușit de la cet. Brînzilă Igor bani în sumă de 18 000 lei, după care a dispărut într-o direcție necunoscută.

În așa mod, Petriman Ruslan a obținut prin abuz de încredere și înșelăciune de la cet. Fărâmbă Ecaterina, Axentiev Alexei și Brînzilă Igor mijloace bănești în sumă totală de 181 770 lei.

Instanța de apel a constatat că, inculpatul Petriman Ruslan, a comis infracțiunea incriminată, și că, acțiunile lui just au fost corect calificate și se încadrează în baza art. 190 alin. (5) Cod penal - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Pornind de la dispoziția componentei de infracțiune de la art. 190 Cod penal, infracțiunea de escrocherie constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere.

Instanța de apel a stabilit indubitabil din cumulul probator examinat, intenția inculpatului Petriman Ruslan, care încă la momentul intrării în stăpânire asupra mijloacelor bănești, acesta urmărea scopul de a le sustrage și nu intenționa onorarea angajamentului asumat.

Astfel, instanța a reținut că, în acțiunile inculpatului se conține latura obiectivă a escrocheriei, exprimată prin înșelăciune, deoarece prin probele administrate s-a constatat că, făptuitorul a obținut cu rea-credință de la părțile vătămate mijloace bănești sub diferite pretexte, unul dintre ele fiind importarea în țară a automobilelor de mână a doua. Acțiunile inculpatului Petriman Ruslan corect au fost calificate drept escrocherie, dat fiind faptul că, inculpatul încă la momentul intrării în stăpânire asupra mijloacelor bănești, urmărea scopul de a o însuși și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat de executare a obligației asumate, deoarece era o persoană cu antecedente penale, care are limitat dreptul de libera circulație, și de restituire a mijloacelor bănești luate de la pătimiți.

Mai mult ca atât, din circumstanțele expuse, s-a stabilit faptul că, inculpatul Petriman Ruslan a acționat cu intenție determinată întru însușirea averii proprietarului și trecerea în sfera personală patrimonială de foloase în proporții deosebit de mari, ultimul își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările lor prejudiciabile, a dorit în mod conștient survenirea acestor urmări.

Instanța de judecată a apreciat critic declarațiile inculpatului Petriman Ruslan și le-a calificat drept o metodă de apărare aleasă de către inculpat în scop de a se

eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise și această versiune nu coroborează cu celelalte probe.

Instanța de apel a stabilit că, pe dosar au fost administrate suficiente probe, care coroborând între ele, în cumul confirmă pe deplin culpa inculpatului, iar utilitatea și veridicitatea acestora nu trezește îndoieli nici în instanța de apel, coroborând inclusiv cu declarațiile părților vătămate și a martorilor nominalizați și prin materialele dosarului care mai sus au fost menționate.

Instanța de apel a considerat că, argumentele menționate în apelul avocatului Bobu Petru declarat în numele și interesele inculpatului, nu pot fi reținute ca temei justificativ de casare a sentinței contestate, deoarece împrejurările în care inculpatul Petriman Ruslan a săvârșit infracțiunea au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, ori din probele administrate în cursul urmăririi penale rezultă că, acestea sunt suficiente pentru a constata că, faptele există, constituie infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, a fost săvârșită de inculpatul Petriman Ruslan și sunt de natură să permită stabilirea pedepsei.

Instanța de apel a constatat că, din conținutul cererii de apel înaintate de procuror rezultă că, legalitatea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 septembrie 2016 este contestată doar sub aspectul individualizării pedepsei penale.

Instanța de apel a menționat că, pedeapsa stabilită de către prima instanță în privința inculpatului Petriman Ruslan, nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă, urmările produse și atitudinea inculpatului până la comiterea infracțiunii și după comiterea infracțiunii.

Astfel, la 15 noiembrie 2006, Petriman Ruslan a fost condamnat de către judecătoria Chișinău, sediul Centru în baza art. 195 alin. (2) Cod penal, la 7 ani închisoare, sentință care prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 octombrie 2009, a fost modificată stabilind lui Petriman Ruslan, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, pedeapsă cu închisoare pe un termen de 6 ani 8 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis cu calcularea termenului executării pedepsei din 27 octombrie 2009, cu deducerea din acest termen a arestului preventiv și pedepsei deja executate din 13 iulie 2005 până la 27 octombrie 2009. Petriman Ruslan a fost eliberat la data de 31 decembrie 2009, cu includerea calculului zilelor privilegiate de 802 zile. În astfel de circumstanțe în acțiunile lui Petriman Ruslan s-a stabilit recidiva periculoasă prevăzută la art. 82 alin.(2) Cod penal, care stipulează că, mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă nu poate fi mai mică de două treimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător.

Pedeapsa stabilită la art. 190 alin. (5) Cod penal, este de la 8 la 15 ani astfel două treimi din 15 ani, constituie 10 ani, respectiv pedeapsa cu închisoare stabilită lui Petriman Ruslan prin sentința din 26.09.2016, urma să fie condiționată de limita minimă de 10 ani închisoare.

Conform prevederilor art. 111 alin. (1) lit. i) Cod penal, inculpatul Petriman Ruslan a săvârșit infracțiunea incriminată având antecedente penale nestinse, ori norma citată stipulează că se consideră ca neavând antecedente penale persoanele condamnate pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave dacă au expirat 8 ani după executarea pedepsei.

Din considerentele menționate, instanța de fond la stabilirea și numirea pedepsei inculpatului nu a ținut cont de cerințele legislației în vigoare și a aplicat față de inculpatul Petriman Ruslan o pedeapsă blândă, în raport cu circumstanțele obiective sus-indicate, a pronunțat o sentință neîntemeiată în ce privește individualizarea pedepsei inculpatului, care este pasibilă de a fi anulată cu pronunțarea unei noi hotărâri referitor la pedeapsa aplicată ținând cont de apelul acuzatorului de stat.

Instanța de apel consideră că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința lui Petriman Ruslan nu poate fi atinsă decât prin aplicarea pedepsei penale cu închisoarea pe un termen de 10 ani cu privarea de dreptul de a exercita activitate comercială pe un termen de 5 ani, or, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

La caz, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, găsește întemeiate alegațiile acuzatorului de stat în partea aplicării pedepsei și constată că concluzia primei instanțe precum că corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, este una incorectă.

În circumstanțele respective, instanța de apel a considerat că procurorul a indicat în mod justificat că instanța de fond urma să-i aplice inculpatului Petriman Ruslan pedeapsa mai aspră în limitele sancțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal, or, instanța de apel a constatat că Petriman Ruslan nu a conștientizat necesitatea de a-și corija conduita și necesitatea de a respecta ordinea penală, anterior fiind condamnat. Astfel, instanța de apel a conchis asupra incorectitudinii aplicării pedepsei stabilite de instanța de fond în privința lui Petriman Ruslan.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Petriman Ruslan, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin (1) pct. 4), 6), 8), 10), 12), 13) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar și solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Petriman Ruslan să fie recunoscut vinovat pe episodul cu partea vătămată Axentiev Alexei, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal, pe episodul cu partea vătămată Brînzilă Igor să fie recunoscut vinovat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal și încetarea procesului penal pe episodul cu partea vătămată Fărâmă Ecaterina. Recurentul invocă că faptei i s-a dat o încadrare juridică greșită; a intervenit o lege mai favorabilă inculpatului, ori instanța urma să recalifice fapta din prevederile art. 190 alin. (5) în art. 190 alin. (4) Cod penal; în cauză este prezentă infracțiunea prelungită; inculpatul a restituit prejudiciul cauzat părților vătămate; instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; în rechizitoriul nu au fost indicate antecedente penale și recidiva, iar potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța trebuie să judece cauza doar în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu; pe episodul cu Fărâmă Ecaterina, fapta nu întrunește elementele infracțiunii, ori sunt prezente relații civile; inculpatul nu a fost citat la judecarea cauzei în ordine de recurs privind aplicarea măsurii preventive; nu s-a inclus în termenul pedepsei, durata arestului preventiv până la extrădare.

5.1. Procurorul a declarat referință, solicitând declararea inadmisibilității recursului inculpatului ca fiind vădit neîntemeiat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia reieșind din următoarele considerente.

Raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului ordinar depus de inculpatul Petriman Ruslan se întemeiază în drept pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestora în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat. Recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeiuri care în mod evident nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

Din conținutul cererii de recurs declarat de recurent, se constată că acesta invocă, în drept, erorile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4), 6), 8), 10), 12), 13) Cod de procedură penală și pledează pentru casarea soluției instanței de apel, susținând că faptei i s-a dat o încadrare juridică greșită; a intervenit o lege mai favorabilă inculpatului, ori instanța urma să recalifice fapta din prevederile art. 190 alin. (5) în art. 190 alin. (4) Cod penal; în prezenta cauză este prezentă infracțiunea prelungită; inculpatul a restituit prejudiciul cauzat părților vătămate; instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel; în rechizitoriul nu a fost indicate antecedente penale și recidiva, iar potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța trebuie să judece cauza doar în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu; pe episodul cu Fărâmbă Ecaterina, fapta nu întrunește elementele infracțiunii, ori sunt prezente relații civile; inculpatul nu a fost citat la judecarea cauzei în ordine de recurs privind aplicarea măsurii preventive; nu s-a inclus în termenul pedepsei, durata arestului preventiv pînă la extrădare.

Verificînd alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal ajunge la conchiderea că toate temeiurile pentru recurs invocate nu sunt incidente cauzei date.

Colegiul penal amintește că rezultînd din jurisprudența constantă a Curții Europene motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărâri penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

În continuare, instanța de recurs constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelului declarat de procuror în partea individualizării pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care Petriman Ruslan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal la 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate

comercială pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

La fel, instanța de recurs reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă că sentința atacată urmează a fi casată, or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal consideră nefondate criticele acestuia privitor la admiterea erorii prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală de către instanța de apel, or norma respectivă stipulează că decizia instanței de apel este pasibilă casării dacă judecata a avut loc fără participarea inculpatului, când participarea lui era obligatorie potrivit legii.

Față de cele ce preced, instanța de recurs specifică că, potrivit art. 17 alin. (1) Cod de procedură penală, în tot cursul procesului penal, părțile (bănuitul, învinuitul, inculpatul, partea vătămată, partea civilă, partea civilmente responsabilă) au dreptul să fie asistate sau, după caz, reprezentate de un apărător ales sau de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat. Așadar, unul dintre principiile fundamentale ale procesului penal este principiul garantării dreptului de apărare, fiind nu numai o manifestare a statului de drept, dar și o condiție necesară pentru realizarea eficientă a justiției.

Potrivit materialelor cauzei, prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 24 iunie 2016, a fost admis parțial demersul procurorului și prelungită durata ținerii sub arest preventiv a inculpatului Petriman Ruslan, începând cu 29 iunie 2016, până la 01 iulie 2016.

La 25 iunie 2016, nefiind de acord cu încheierea menționată, procurorul a contestat-o cu recurs la Curtea de Apel Chișinău.

Potrivit art. 311 Cod de procedură penală, instanța care a adoptat încheierea, a transmis recursul la Curtea de Apel și a înștiințat părțile despre examinarea acestuia.

Colegiul penal menționează că, din materialele cauzei (f.d. 135, vol. II), potrivit procesului-verbal de refuz al deținutului pentru deplasarea la judecată, Peterman Ruslan a solicitat amânarea ședinței pentru data de 03 iulie 2016, din motiv că avocatul Bobu Petru se află în concediul anual.

La 29 iunie 2016, instanța de recurs a solicitat avocat din oficiu și repetat a solicitat escortarea lui Peterman Ruslan în ședința de judecată pentru data de 30 iunie 2016 (f.d. 137-139, vol. II).

Ulterior, la 30 iunie 2016, Peterman Ruslan din nou a solicitat amânarea ședinței pentru data de 03 iulie 2016, din motiv că avocatul Petru Bobu se află în concediul anual.

La 30 iunie 2016, Curtea de Apel, ținând cont de circumstanțele cauzei a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia, a admis recursul procurorului și a prelungit măsura preventivă – arestul preventiv pe un termen de 30 zile, începând cu data de 29 iunie 2016.

Colegiul penal menționează că, în materialele cauzei sunt prezente două procese-verbale de refuz al deținutului pentru deplasarea la judecată motiv pentru care s-a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia. Mai mult, instanța de recurs nu putea tergiversa examinarea recursul pe motiv că, durata măsurii preventive expira

la data de 01 iulie 2016, iar din cererea lui Peterman Ruslan de amânare, avocatul Petru Bobu se afla în concediul anual care va fi disponibil la 03 iulie 2016.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze în acest punct de analiză că, pe de o parte instanța de judecată este obligată să-i asigure inculpatului dreptul la apărare, iar pe de altă parte avocatul trebuie să depună toată diligența pentru apărarea libertăților, drepturilor și intereselor legitime ale inculpatului pe care îl reprezintă.

La caz, inculpatul a beneficiat de asistența juridică, ceea ce se confirmă prin mandatul anexat la materialele cauzei (f.d. 142, vol. II).

Cât privește motivele recurentului precum că, a intervenit o lege mai favorabilă inculpatului, ori instanța urma să recalifice fapta din prevederile art. 190 alin. (5) în art. 190 alin. (4) Cod penal; în prezenta cauză este prezentă infracțiunea prelungită; inculpatul nu a fost citat la judecarea cauzei în ordine de recurs privind aplicarea măsurii preventive, instanța de recurs le apreciază la fel, pur declarative și lipsite de suport probant.

Or, potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin. (1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, astfel, reieșind din textul cererii de apel (f. d. 245 – 245d, vol. II) temeiurile indicate mai sus nu sunt de regăsit, prin urmare, recurentul este decăzut din dreptul de a invoca în cererea de recurs temeiurile neinvocate în cererea de apel, care nu au fost obiect de examinare în instanța de apel.

Referitor la motivul invocat precum că instanța de apel incorect a calculat termenul aflării în arest preventiv, Colegiul penal menționează că instanța de apel prin încheierea din 05 decembrie 2017, a dispus corectarea erorii strecurate din dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 și a inclus termenul măsurii preventive în care se afla Petriman Ruslan până la extrădare.

În continuare, având în vedere că recurentul invocă despre faptul că între inculpat și partea vătămată Fărâmbă Ecaterina au existat niște relații civile, Colegiul penal pentru a da răspuns la aceste alegații, și anume în partea ce ține de delimitarea infracțiunii de escrocherie de un litigiu civil, ține să specifice despre statuările doctrinare și jurisprudențiale în materie. Astfel, la delimitarea nominalizată trebuie de luat în considerare că temeiul aplicării răspunderii în baza art. 190 Cod penal, apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile.

Sub incidența legii penale intră doar acele încălcări care demonstrează rea-voință și fraudă din partea făptuitorului. Nu este supus îndoielii faptul că atunci când făptuitorul folosește documente false, încheie tranzacții în numele unei persoane juridice inexistente, își arogă funcții și calități pe care în realitate nu le are, își demonstrează reaua-voință în raport cu victima. Or, nu putem afirma, retrospectiv, că inculpatul nu a fost în măsură să-și execute obligațiile patrimoniale asumate față de partea vătămată Fărâmbă Ecaterina, dat fiind că dânsul a recurs la procedee frauduloase în detrimentul victimei.

Mai mult, nu poate fi invocată imposibilitatea făptuitorului de a găsi mijloace materiale pentru a-și îndeplini obligațiile asumate – ca temei de a nu-i fi aplicată răspunderea penală – dacă a manifestat rea-voință sau intenție frauduloasă față de obligațiunile asumate în raport cu victima.

În esență, delimitarea dintre escrocherie și încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerare două aspecte de maximă importanță:

- atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor;
- prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.

La caz, s-a constatat cu certitudine că, Petriman Ruslan, având scopul și intenția de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările sale prejudiciabile și, admitând în mod conștient survenirea acestora, la 15 august 2013, aflându-se în mun. Chișinău, pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 103, sub pretextul împrumutului timp de o zi a mijloacelor bănești, a însușit de la cetățeanul Fărâmbă Ecaterina suma de 18 000 lei, după care cu banii însușiți a părăsit locul săvârșirii infracțiunii, cauzând părții-vătămate o daună materială considerabilă în suma indicată.

De altfel, corect a statuat instanța de apel că, acțiunile inculpatului și anume, prezentarea sub altă familie, întâlnirea cu partea vătămată și informarea acesteia precum că el ar fi un om de la SIS (în rezervă) și că banii împrumutați vor fi restituiți următoarea zi, sunt niște metode sub care se prezintă escrocheria, inculpatul neîndeplinind aceste promisiuni, întrucât după ce primea de la partea vătămată suma de bani, nu le mai restituia acesteia.

Poziția inculpatului, prin care se neagă prezența intenției în acțiunile sale, Colegiul o consideră una neargumentată, respectiva poziție vine în contradicție cu cumulul de probe cercetate în ședințele de judecată și care confirmă pe deplin vinovăția lui Petriman Ruslan în faptele incriminate.

Potrivit circumstanțelor constatate în cauza deferită judecății, intenția inculpatului a fost demonstrată prin faptul că dânsul și-a asumat angajamente față de părțile vătămate, dar nu intenționa să le execute.

Subsidiar, Colegiul penal mai expune că, afirmațiile inculpatul precum că în cadrul examinării prezentei cauze s-a stabilit că a restituit prejudiciul cauzat părților vătămate și ele nu au pretenții față de inculpat, nu presupune nevinovăția lui în baza art. 190 alin. (5) Cod penal și nu-l absolvă de răspunderea penală pentru infracțiunea de escrocherie incriminată.

Astfel, faptele inculpatului cuprind toate elementele constitutive ale infracțiuni de escrocherie, iar încadrare juridică a acțiunilor imputate lui Petriman Ruslan în baza art.190 alin. (5) Cod penal este corectă, legală și întemeiată, fiind susținută integral și de instanța de recurs.

Nu în ultimul rând, Colegiul penal mai remarcă că, pe acest segment, criticile formulate de recurent au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de fond și de apel și, căroră instanțele de judecată ierarhic inferioare, le-au dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia, nu s-au stabilit.

Pe lângă alegațiile pre-citate, inculpatul mai susține că faptei săvârșite de Petriman Ruslan, instanțele i-au dat o încadrare juridică greșită, întrucât în ipoteza în care se constată că în episodul cu partea vătămată Axentiev Alexei, acțiunile inculpatului se întrunesc elementele infracțiunii, atunci calificarea corectă urmează a fi în baza art. 196 Cod penal, nu 190 Cod penal.

Instanța de recurs nu susține ipoteza expusă de recurent și menționează că, deși latura obiectivă a infracțiunilor prevăzute de art.190 și art. 196 Cod penal conține elemente comune ca înșelăciunea și abuzul de încredere și urmările acestor acțiuni sunt în legătură cu cauzarea prejudiciului material proprietarului, totuși acestea se deosebesc una de alta și nu pot fi confundate.

Printre criteriile de delimitare a infracțiunilor nominalizate, se consemnează că, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal făptuitorul nu obține în posesie careva bunuri concrete ale victimei, ci se eschivează în mod fraudulos să-i transmită acesteia bunuri care i se cuvin ori se folosește de ele în detrimentul victimei. Deci, dacă am fi în prezența infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal, aceasta nu poate presupune luarea din posesia victimei a bunurilor, or în caz contrar am fi sub incidența art. 190 Cod penal.

Altfel spus, sub aspectul laturii obiective, distincția principală dintre infracțiunile specificate constă în mecanismul de cauzare a daunelor materiale, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal, masa patrimonială a victimei este diminuată în aceeași proporție în care se sporește masa patrimonială a făptuitorului, pe când în cazul infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal, masa patrimonială a victimei nu sporește în proporția pe care o exprimă eschivarea făptuitorului de a-și executa obligațiile pecuniare față de victimă, sau masa patrimonială a victimei este diminuată, fără însă a spori masa patrimonială a făptuitorului.

Raportînd cele statuate supra, la argumentele aduse în textul recursurilor declarate, precum că dobîndirea ilicită intenționată a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere lipsește în acțiunile inculpatului, Colegiul penal conchide că versiunea apărătorilor în această parte este eronată și nu coroborează cu ansamblul probelor acumulate la dosar.

În speță, atât în cadrul urmăririi penale, cât și pe parcursul judecării cauzei în instanța de fond și cea de apel s-a constatat indubitabil că bunurile patrimoniale obținute de la părțile vătămate sunt considerați banii, care au fost însușiți prin înșelăciune și abuz de încredere de către inculpat.

De asemenea, Colegiul penal reiterează că, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 196 Cod penal, făptuitorul folosește bunurile proprietarului și îi cauzează acestuia o daună materială în modalitatea prescrisă de dispoziție - prin înșelăciune sau abuz de încredere, însă bunul material rămâne a fi în continuare ca proprietatea aceleiași persoane, ceea ce, la caz, nu a fost realizat, pentru că părțile vătămate i-au transmis mijloacele bănești inculpatului, pentru investirea în afaceri, însă acesta nu i-a restituit în termen, după cum a promis.

Subsidiar la cele expuse, Colegiul penal ține să menționeze că Curtea Europeană, referindu-se la erorile judiciare care pot duce la casarea unei hotărâri judecătorești, a specificat că simpla considerare a faptului că investigația în cauza deferită judecării, în opinia inculpatului sau apărătorului acestuia, a fost incompletă și părtinitoare, nu poate prin ea însuși, în absența erorilor judiciare sau a unor încălcări serioase a procedurilor judecătorești, erori evidente în aplicarea dreptului material sau a oricărui alt motiv important ce rezultă din interesul justiției, să indice asupra prezenței unei erori judiciare în procedura anterioară.

În esență, toate acestea conturează convingerea fermă a instanței de recurs că inculpatul se face vinovat de comiterea infracțiunii imputate prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței și urmează să execute pedeapsa stabilită de instanța de apel, în volum deplin.

În partea ce ține de criticele privind nemotivarea și neexpunerea asupra tuturor motivelor din apel, Colegiul penal reiterează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

Cât privește motivul inculpatului precum că, în rechizitoriul nu a fost indicate antecedente penale și recidiva, iar potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța trebuie să judece cauza doar în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, Colegiul penal menționează că, atât în rechizitoriu, în prima instanță cât și în instanța de apel nu s-au stabilit circumstanțele agravante și atenuante, iar în speță la stabilirea pedepsei s-a ținut cont de personalitatea acestuia, care potrivit materialele cauzei (f.d. 80, vol. I) în acțiunile lui Petriman Ruslan s-a stabilit recidiva periculoasă prevăzută la art. 82 alin.(2) Cod penal, care stipulează că, mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă nu poate fi mai mică de două treimi din maximumul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător.

Conform prevederilor art. 111 alin. (1) lit. i) Cod penal, inculpatul Petriman Ruslan a săvârșit infracțiunea incriminată având antecedente penale nestinse, ori norma citată stipulează că se consideră ca neavând antecedente penale persoanele condamnate pentru săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave dacă au expirat 8 ani după executarea pedepsei.

Prin urmare, instanța de apel justificat a constatat fapta incriminată inculpatului și cercetând și apreciind totalitatea probelor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, conform propriei convingeri bazată pe probele cercetate suplimentar în ședința de judecată, a ajuns la concluzia că reieșind din probele analizate se constată indubitabil vinovăția lui Petriman Ruslan în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal.

În continuare, Colegiul penal reține că instanțele de fond au efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului urmărind în acest sens comportamentul său până și după săvârșirea infracțiunii incriminate, precum și de circumstanțele săvârșirii acesteia, de multitudinea epizoadelor incriminate lui, de quantumul prejudiciului cauzat părților vătămate stabilindu-i corect pedeapsa în deplin acord cu prevederile art. 61 și 75 Cod penal.

În cazul concret, față de toate aspectele expuse, Colegiul apreciază că criticele formulate de recurenți sunt vădit neîntemeiate, iar circumstanțele reale ale săvârșirii faptei infracționale și cele personale ale inculpatului nu sunt de natură să atragă după sine adoptarea unei soluții de redozare a pedepsei aplicate, mai mult, neexistând nici motive care, examinate din oficiu, ar determina instanța de recurs să caseze hotărârea recurată în această parte.

În consecință, Colegiul penal conchide că, la caz, nu se constată vreun temei pentru casarea soluției instanței de apel, iar pedeapsa, astfel cum a fost stabilită de către instanța de fond, menținută și de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar argumentele invocate în cererea de recurs ordinar declarat de inculpatul Petriman Ruslan, este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către inculpatul *Petriman Ruslan XXX*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **21 februarie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan